

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznaki plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Hrvatsko in slovensko šolstvo v Istri.

(Govor posl. Spinčića v drž. zboru dne 5. t. m.; po stenograf. zapisniku)

Visoka zbornica! Zaporedoma sem tu v visoki zbornici govoril o ljudskih šolah, mej drugim tudi za časa budgetne debate leta 1893. Tedaj stavljal sem tudi resolucijo, katera je bila zadostno podprta in predložena budgetnemu odseku. Ta je o tej resoluciji razpravljala v aprilu leta 1894 in jo, kar se tiče Primorske na predlog visokocastitega predlagatelja tudi sprejel.

Tudi zbornica je sprejela to resolucijo. Kaj se je pozneje s tem predlogom zgodilo, ne vemo. Razmere na Primorskem pa so ostale taiste, če razmeroma niso postale še slabše, kakor so bile poprej. V tej resoluciji se je zahtevalo od ces. kr. vlade, prvič, naj vsem otrokom, kateri so dolžni obiskovati šolo, tudi priliko za to da, drugič, naj se materinščina upelje v šole kot učni jezik, in tretjič, da poučujejo v šolah učitelji, kateri so zmožni tega. Kako potreben je bil ta predlog, dokazal sem tudi pri budgetni debati leta 1895. in danes bodem samo še nekaj podatkov ravedel zato, in sicer najprvo glede prve točke, da se namreč tamkaj, kjer še ni nikakih šol, ene napravijo. V Istri je bilo po zadnjem letnem poročilu iz leta 1893./94., katero je na razpolago v knjižnici, 17.673 otrok, kateri niso obiskovali nikake šole, ker niso nikake imeli. (Čujte! Čujte! — obrnjen k učnemu ministru:) Več kot 17.000 otrok ekecencija! To je skoro polovica vseh otrok, dolžnih obiskovati šolo v deželi.

V katerih okrajih primankuje šol, razvidi se iz naslednjih števil, katere sem izbral iz letnega poročila za leto 1893./94. V okraju koperskem je 4272 otrok, dolžnih obiskovati šolo, kateri pa ne obiskujejo šol, ker jih nimajo, v okraju Voloskem 2181, v okraju poreškem 1566. Za ta okraj je posebno treba poudarjati, da za 11.000 Hrvatov nima nikake hrvatske šole; če je pa zanje katera, pčtem je italijanska, institut za poitalijančevanje. (Čujte!) V okraju puljskem je 914 za šolo obveznih otrok, kateri nimajo nikake šole, v okraju pazinskem 5919 in v okraju lošinjskem 2677. Če pomislimo, gospoda moja, da ima vsako, tudi najmanjše italijansko mesto

svojo ljudsko šolo, da v vsakem najmanjšem kotičku, kjer je samo nekaj Italijanov, stoji italijanska šola, tedaj pač razvidimo, da morajo samo hrvatski in slovenski otroci trpeti primankljaj na ljudskih šolah, da je teh 17.000 otrok, kateri so brez šole, skoro izključno hrvatske in slovenske materinščine. Da je to resnica, da namreč za hrvatske in slovenske otroke nedostaje šol, razvidimo tudi iz tega, koliko šolskih razredov imajo Italijani, koliko Hrvatje in koliko Slovenci. Po zadnji ljudski štetvi je v pokrajini Istri 118.000 Italijanov — govorim vedno v okroglih številkah — in ti imajo 175 šolskih razredov, Hrvatov je v Istri 140.000 in ti imajo 75 razredov. Tedaj imajo Italijani, kojih je manj nego Hrvatov, 100 razredov več nego Hrvatje! 44.000 Slovencev v provinciji ima 30 razredov!

Iz tega lahko razvidi šolska uprava, kje in za katere otroke je napraviti šole, da se zadosti zakonom, kakor tudi zahtevi zbornice. Če se tudi v zadnjem času nekaj deluje na pomnožitev, se pa vendar pomnožuje samo za one, kateri imajo največ, ne pa za one, ki imajo najmanj. Tako se je na primer napravilo od šolskega leta 1892/93. pa do 1893/94. l. 16 razredov, in sicer 12 za Italijane, 3 za Hrvate in samo jeden za Slovence. Tedaj oni, kateri imajo več, dobe vedno več, nego oni, kateri imajo manj.

Šolska uprava ima pa še drugo dolžnost, mora namreč, da zadosti državnim temeljnim in šolskim zakonom, da zadosti pedagogičnim in didaktičnim principom in zahtevi zbornice, gledati na to, da se v šole uvede materinščina kot učni jezik. Da je v Istri mnogo šol, v katerih materinščina učencev ni učni jezik, razvidi se iz letnih poročil samih, tedaj oficijelnim putem. Iz letnih poročil lahko razvidite, da je nezadostni uspeh na ljudskih šolah pripisovati temu, ker mnogo otrok na nekaterih šolah v Istri učnega jezika niti zmožnih ni. Učna uprava mora bi se tedaj prepričati, in to bi lahko napravila po svojih lastnih organih, kje materinščina ni učni jezik, in tamkaj naj bi potem to napravila. Lahko bi vam navedel mnogo slučajev, ker poznam čisto dobro celo deželo, tuda ne maram vas nadlegovati s številkami, ker mi je govoriti še o drugih stvareh.

Niti primankljaja šol, niti tega, da materin-

ščina ni učni jezik, niso zakrivilo Hrvatje ali Slovenci. Prosijo šol, prosijo tudi, da se uvede materinščina kot učni jezik, toda njih prošnja ne čuje nihče. Tako se je prosilo za šole: V okraju koperskem: v Škofjem, v Plaviji, v Dragi, v Truškem; v okraju voloskem: v Pehlinu, Pasjaku; v okraju poreškem: v Gradini, Vabregi, Zdranju, Svet-Lovrežu, Predubam itd.; tako tudi šole v Martinščici in pri sv. Ivanu na otoku Kresu še nista otvorjeni. Tako so tudi v Sušnjevici v okraju pazinskem, od koder sem danes prejel pismo, o katerem bom pozneje nekaj navedel, prosili za šolo. (Poslanec dr. Scheicher: Kak učni jezik je tamkaj?) Nikak, gospod kolega, v vseh teh krajih. Tudi vem, da je mnogo prebivalcev v različnih okrajih prosilo, uvedi materinščino kot učni jezik, tako n. pr. v okraju poreškem prebivalci iz Fontane, Krasice, Materade. Toda, prosili so kruha, a dobili kamenja, dobili laških šol, da se laglje polahonijo.

Mnogo učiteljskih mest v Istri je zasadenih od provizoričnih učiteljev, čeravno so oni sposobni, da se nameste definitivno. To pa samo radi tega, ker je princip deželnega odbora, da se tamkaj, kjer je samo jeden kompetent in ni nikacega terno predloga, stalno ne nastavi nihče. To velja pa samo za hrvatske in slovenske učitelje, kakor bodemo uvideli pozneje.

Preteklo leto sem bral, da je v okraju koperskem, kjer je sistemiziranih 18 slovenskih mest, od teh zasadenih samo devet, ker ni učiteljev. Tu se je pač sprejel predlog glede zvišanja stipendijskega kredita, in jaz le prosim visoko vlado, da se ozira na ta predlog in da podpore daje posebno hrvaškimi in slovenskim učencem, kajti tržaški in istrijski laški učenci dobivajo stipendij dovolj, da končajo svoje studije v Tridentu ali Roveredu.

Gotovi faktorji v Istri pa z vsemi silami delujejo na to, da ostanejo Hrvatje in Slovenci neizobraženi. To je pač v njihovem interesu in v interesu onih, katere zastopajo. Ustanovitvi vsake hrvaške šole stavijo vse mogoče ovire; če pa napravijo vendar kako šolo, potem mora biti ona, če le moči, seveda italijanska. Tako delajo posebno italijanska in italijanski izobražena občinska zastopstva, deželni zbor in odbor. Visoka naučna uprava seveda to ve iz rekurzov, kateri jej pogo-

LISTEK.

„Ljubljanski Zvon“ 1896.

(Dalje.)

VI. Kmetiška ljubezen.

Spisal Premec.

Slovenski pisatelji so od nekdanj radi zajemali snovi svojim povestim iz kmetiškega življenja. Dasi je ono mirnejše in enakomernejše ter tako tudi manj zanimivo nego življenje drugih stanov, podaje vendarle dobremu opazovalcu in poznavatelju kmetiških značajev še vedno obilo gradiva. „Ljubljanski Zvon“ pričel je, ako se se motim, doslej poleg „Rokovnjačev“ le še „Malo življenje“ kot daljši povesti, ki se vršita izključno v kmetiških krogih. Lani nam je podal zopet jedenkrat daljšo takšno povest, ki v svoji snovi sicer ni nova, ki pa kaže, da pisatelj lepo in spretno pripoveduje. Oblika spisu je res vabljiva. Samo začetek ne ugaja. Tu se popisuje neprijetna vožnja v deževju, ki je prvič dovela pisatelja v vas, ter se opis zvršuje s sentimentalnim pristavkom: „To je bil nekak slab prorok poznejših, meglenih, deževnih, trpljenja polnih dnij mojega življenja. T o d a t o n e s p a d a

s e m “ — Pač res! Kako dobro je pisatelj sam uvidel, da „to ne spada sem“, dokazuje nam povest sama, v kateri o njem samem sploh ni nobenega govora več. Čemu torej ves ta nepotrební uvod, ki s povestjo ni v nobeni zvezi? — Zdi se, kakor da se je hotel pisatelj napraviti nekoliko interesantnega s tem uvodom, česar ni potreba; saj se pisatelj čitateljem najbolj omili z dobrimi spisi, prav nič pa ne z vsiljevanjem svojega ljubega „jaz“-a. To velja tudi za druge naše beletriste. — Povest sama pripoveduje, kako dovede denarna stiska kmeta Rejca do tega, da snubi bogato nevesto, dasi ljubi drugo, a ubožno deklico, Rožanovo Katrico; kako mu prevzetni in bogati posestnik takoj obljubi hčer in še veliko doto, da le zakrije sramoto hčerke, ki se je pregrešila — s hlapcem; kako po prezgodnjem rojstvu čvrstelega sinka in po govoricah sosedov mož zvé o prevari, kako se vsled tega uda neizmernemu pijančevanju ter gre slednjič povasovat k prejšnji miljenki. Tu mu izpodnese tekmeč lestvo, da pade na tla in se ubije.

Spretno in živahno pripovedanje nekoliko zakrije hibe v snovi in karakteristiki oseb. — Moralisti bodo sicer povest obsojali ter dokazovali, da v pobožnem in nepokvarjenem narodu taki dogodki

niso mogoči, — no meni ugaja ta verzem, kajti vsi protigovori ne izbrišejo fakta, da so take prigodbe tudi mej našimi kmeti ne le mogoče, temveč tudi istinite. Pogrešam pa v posameznostih dejanja zadostne motivacije, ki naj razjasnijo nekatere očitne neverjetnosti. Vsa razrešitev spletke se mi ne zdi posebno srečna. Rejec je preveč apatičen in v vsem brez energije. Kako nerodno se vede do Katrice, kako topo gre v oglede, kako nenavadno se obnaša, doznavši veliko prevaro od strani svoje žene! Da bi se poprej vzorno reden človek kar nakrat udal brezmernemu pijančevanju, ter ne vedel nikake druge pomoči v svoji nesreči, je vendar le prenenaravno, dasi vino v istini dostikrat mori skrbi in žalost ter utaplja spomine in sramoto. Da bi bilo popivanje od njegove, jok od njene strani ves rezultat, — da bi Rejec sicer ničesar ne storil in ne ukrenil, je takisto zelo neverjetno. Tudi v opisu Katrice nam ne ugaja, da se mu tako usiljuje, da ga vabi na vasovanje (!), da išče pri njem prenočišča (!) itd. Vse te ženske spletke so nekoliko presurove, in težko, da bi jih na tak način uporabljalo pošteno kmetiško dekle. — Druge bolj epizodične osebe so dobro očitane.

Dasi torej v mnogoterih ozirih oporekamo pi-

stoma prihajajo iz deželnega odbora, da se leta protivi skoro vsaki sistemizaciji kake hrvaške ali slovenske šole. Tudi ve, da prihajajo na upravno sodišče pritožbe proti ustanovitvi hrvaških šol ali razredov. Deželni zbor sam je v svojem zadnjem zasedanju pokazal v tem oziru svoje mnenje, zlasti po dveh dejstvih. Prvič s sprejemom predloga glede šolskih taks, drugič z odvratitvijo kredita za ustanovitev novih šol. (Dalje prih.)

Državni zbor.

Na Dunaju, 11. januarja.

Zbornica je v današnji seji nadaljevala razpravo o proračunu trgovskega ministerstva. Prvi je govoril minister baron Glanz, kateri je obširno razložil in pojasnil trgovinsko bilanco za l. 1896 in trgovinsko razmerje mej našo državo in nekaterimi drugimi. Naznanil je, da se vrše sedaj resne študije glede zgradbe velikih kanalov, važnih zlasti za razvoj eksporta, razpravljal o nekih vprašanjih, tičočih se malih obrtnikov in naznanil, da pripravljata vlada zakon glede provenijence blaga.

Z ministrovimi dolgimi izvajani debata še ni bila končana. Dr. Rapoport je opozarjal vlado, da bi bila njena dolžnost, skrbeti seveda z višjega stališča za posredovanje dela in jej toplo priporočal, naj skrbi z izjemnimi podporami za razvoj industrije v Gališki. Dunajski posl. Wrabetz je nasvetoval uvedbo zavarovanja zoper bresposelnost in grajal vlado, da sicer mnogo obeta, ne stori pa nič. Kako malo razuma ima vlada za socialno-politične reči, se vidi iz njenega postopanja napram konsumnim društvom. Tillinger je očital Badeniju simpatizovanje s protisemiti in popisoval bukovinske razmere, dočim je grof Palffy z ozirom na uspehe dunajskih enket priporočal uredbo delovanja žensk v obrtnih podjetjih. Rottmayr je zahteval, naj se utesni krošnjarstvo, Kupelwieser pa je govoril o položaju železarstva.

Na razpravi stoječa poglavja so se na to sprejela Lewakowski je nujno predlagal, naj se zagotovi politična svoboda na Gališkem. Romančuk pa, naj se zagotovi volilna svoboda. Russov predlog, naj se začne razprava glede časniškega kolka koj, ko se reči proračun trgovskega ministerstva, je bil odklonjen.

Prihodnja seja bo jutri.

V Ljubljani, 12. januarja.

Grof Badeni in Mladočehi. Nekateri listi vedo povedati, da so bila mej Mladočehi in ministerskim predsednikom pogajanja, da se upelje češčina za notranji uradni jezik, za to se pa priznajo narodne kurije v deželnem zboru od strani Mladočehov. Nam se ne zdi verjetno, da bi Mladočehi bili v to privolili. Po našem mnenju bi bilo tudi za Čehe jako nespametno, rešitev češkega vprašanja omejevati samo za Češko. Za Čehe more biti ugodna le taka rešitev, ki se bi raztezala tudi na Moravsko in Slezijo. Dokler Nemci v to ne privolijo, ni mogoča nobena trajna sprava.

Baron Chlumecy ne misli več v Brnu kandidovati za državni zbor, temveč v moravskem veleposestvu. Popolnoma gotovo ni, da bi v Brnu še

satelju, priznavamo sicer radi njegove vrline. Povest kaže čisto, da je pisatelj še začetnik, a kot tak obeta nam še mnogo.

* * *

VII. Slike in sličice iz življenja.

Spisuje Mária.

Marljiva in nadarjena slovenska pisateljica je podala letos pet slik, ki vse kažejo lepo obliko in dosti mično pripovedovanje. — V prvi opisuje gdč. Mária nesrečno ljubezen deklice, ki ne najde odziva v moškem srcu. Snov se nam zdi premalo jasno in točno obrisana ter je v značajih premalo utemeljena. Kako more misliti ženska, da je ljubljena od moža, ki se sicer rad ž njo pogovarja, ki je pa v vsem občevanju povsem tak, kot je bil prvi dan, ko jo je ugledal? Kako to, da advokat, izobražen in izkušen mož, ne zapazi njene ljubezni, in ako jo, kako, da ne ravna tako, da izpozna ona svoje krivo mišljenje? — Ko pri veselici zvé zaljubljenka novico, da je odvetnik zaročen, tedaj se premaguje; ali doma se je loti velik obup, po glavi ji roje misli na samomor, misli na osvetlo, misli, kako bi ga pozneje zapeljala (!) k ljubezni. — Vse to je pretirano, istotako kakor vzklík: „zakaj mora

zmagal, kajti nemški nacionalci so mu močno podkopali stališče. Poleg tega pa baron Chlumecy iz političnih ozirov ne kandiduje več v Brnu. On boče vsekako ostati na vladni strani in biti predsednik zbornice poslancev. Zjedinjena levica se pa utegne razcepiti v novem državnem zboru. Meščanski elementi najbrže pojdejo v opozicijo. Če bi Chlumecy mesto zastopal, bi se od njega utegnile zahtevati, da pojde v opozicijo. On se boče pa rajši pridružil stranki veleposestnikov, katero boče grof Badeni narediti za jedro novi večini.

Razpust poljskih shodov. V nemškem državnem zboru je več katoliških poslancev interpelovalo vlado, zakaj je razpustila več shodov v pruski Šleziji, na katerih se je poljski govorilo. Vlada je odgovorila, da zaradi tega, ker se je na shodih velikopoljski govorilo, dočim se v dotičnem kraju govori neko drugo poljsko narečje. Vlada boče dopustiti razprave v krajevnih narečjih, a v drugih pa ne, ker nima uradnikov, ki bi vsa poljska narečja znali. Ta odgovor spominja na trditve nemških Korošcev, ki vedno trdijo, da slovenski Korošci ne razumejo pismene slovenščine. S takim postopanjem se hočejo Slovani le razcepiti. Po našem mnenju je pač dolžnost uradnikov, da znajo pismeni jezik.

Knez Bismarck in nemški cesar. Navada je bila, da je knez Bismarck ob novem letu častital cesarju. Cesar se je potem bivšemu kancelarju zahvalil v daljšem pismu. To se je godilo še tedaj, ko je bil Bismarck v najhujšem nasprotju z nemškim cesarjem. Letos pa časopisi ne vedo ničesa povedati o tem. Menda je knez Bismarck opustil novoletna častitanja. Znana razkritja bivšega kancelarja v „Hamburger Nachrichten“ so jako poostrila odnose mej cesarjem in knezom Bismarckom. Cesar bi bil celo zaukazal kako sodno postopanje proti Bismarcku, da se ne boji naroda. Prebivalstvo le predbro ve, da je Nemčijo zjediniel knez Bismarck, ne pa Hohenzollerci.

Ustaja na Kubi. Če je verjeti španskim poročilom, so ustaški vodje vladi naznanili, da se pokore pod gotovimi pogoji. Pred vsem se mora s Kube odpoklicati sedanji vojaški guverner in poveljnik Weyler in tja naj se pošlje maršal Campos ali kak drug general. Omejiti se mora oblast vojaškega guvernerja, poizbiti carine in davki in upeljati razne notranje prenosove. Za točno izvedenje reform naj jamčijo Zjedinjene države. Seveda konservativni vladi ti pogoji niso posebno po volji. Če se na Kubi znižajo carine in davki, se znatno zmanjšajo državni dohodki. Potem bode tudi prebivalstvo v drugih kolonijah zahtevalo ponižanje davkov.

Dopisi.

Z Dunaja, 9. januarja. V našem mestnem zboru nasvetoval je podžupan dr. Neumayer, da se daruje nemškemu „Studentenheimu“ v Celju — 1000 goldinarjev. Dr. Pommer priporočal je predlog, češ, da sam dobro pozna razmere. Še pred 30 leti bili so — tako je dejal — trgi in mesta spodnještajerska vsa nemška, zdaj pa se slovenizuje vedno bolj. Nemški advokati, nemški zdravniki, nemški duhovniki se izpedrivajo vedno bolj po Slovencih; posestva prehajajo v slovenske roke; nekdo pa je pred 10 leti kupil krasen gozd ter

doživeti toliko trpljenja, toliko prevare, toliko sramotel* — Res, da je to slika hipnega duševnega boja, a za tolik boj se mi zdi vendar premalo utemeljenja. Pisateljica vsaj ne omeni nikjer ničesar, da bi morali videti v Luciji nenavadno ali morda celo nenormalno žensko; za običajne in poštene ženske pa je, meni vsaj slika neverjetna.

V drugi sliki se opisuje ženska, jako fina simpatija mej Italijanko in slovenskim pesnikom, kakoršna se je razvila vsled občevanja na Bledu iz nekake „duševne sorodnosti“. Ona in ona sta očrtana sila idealno in sentimentalno. Ker je bil Stanko že oženjen, ni je mogel zasnubiti; le dopisoval ji je, pričetkom večkrat, pozneje pa redko; — ona se je udala drugemu možu in živela ž njim — čudno! — v srečnem zakonu. Ko se je Stanko ponesrečil na lovu, ji je poslal pisma nazaj v „zadnji pozdrav“, spomnivši se pred smrtjo še onih srečnih ur, katere je ž njo presanjaril. — Ves spis je torej preveč sentimentalen in do cela brez realizma.

Tretja slika je kratka, živahno očrtana. Opisuje se brezobzirnost bogatašev in ubožnost delavcev. Mej vsemi slikami je ta izvestno najboljša po dikciji in najlepše pogojena v karakteristiki, tudi ako

posekal v njem vse nemške hraste. Horribile! Temu grozovitemu slovenskemu navalu morajo se vsi Nemci ustaviti; zato je treba podpirati nemško stvar. Dr. Gruber je poudarjal, da nemški značaj dunajskega mesta zahteva jednoglasno votiranje podpore. Tudi nemškemu Danaju proti velika nevarnost s šolo Komenskoga. (Slon, ki se trase pred miško! „Nemški“ značaj Dunaja je dvomljiv, saj ima mesto blizu 150.000 Čehov, skoro 75000 židov, in toliko prebivalstva raznih drugih narodnosti, da se vseh Nemcev lahko računani na tretjino milijona; torej nekaj manj nego tretjino vsega prebivalstva!) — Antisemitom se je pridružil liberalec dr. Vogler, kateremu se je zdela svota premala, češ: tu se ne gre za dar, temveč za dokaz, da so Dunajčani navdušeni za institut, kakoršen je „Studentenheim“. Tožil je na to o težkem stanju nemštva na Kranjskem, torej baš v deželi, kjer ga Slovenci sami upoštevajo in priznavajo mnogo bolj, nego zasluži. — Seveda se je sprejel predlog v slogi obeh strank. A vendar ni šlo brez obligatnega škandala, ki je bil najbolj prouzročen potem, ker so drug drugemu očitali, kdo je kriv žalostnega sedanjega nemškega stanja, tako da sedaj res ne vemo, ali je kriv liberalizem ali klerikalizem, ali židi ali celo jezuiti, ker trdilo se je to vse vprek. — Te dni zboruje tudi vseobči nemški dijaški shod, ki stavlja resolucije za nemške univerze, da mora biti nemščina izključno poučni jezik — (pač proti nekaterim laškim predavanjem v Inomostu); da se morajo nastavljeni izključno le Nemci kot profesorji (torej narodaost in ne sposobnost naj odloča!); da smejo nemški dijaki biti le v malem procentnem številu, židovski naj se omeje ali povsem odklonijo (res, da semizem povsod premaguje, a opomore se temu lahko drugače; Slovane pa še milostno pripuščajo, a le v omejenem številu), da se profesorji ne smejo ozirati na to, ako kandidatu prizadeva nemščina težkoče (torej le zgovornost, a ne vednost naj odloča uspeh izpitov) ter da se smejo izpiti delati na poljubnih nemških univerzah, (seveda bi si gospolje vselej izbrali ono, kjer je dotični izpit najlažji). Nemško dijaštvo torej skrbno dela v smislu in interesu vse-nemške nadvlade, slovensko pa (razun češkega) miruje, zlasti še slovensko. x. y.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. januarja.

— (Gospodom poslancem v preudarek.)

Te dni se začne v poslanski zbornici razprava o proračuna železniškega ministerstva. Tu bi bila prilika, opozoriti vlado na velik nedostatek, katerega je največ kriva površnost in malomarnost državnih nadzorovalnih faktorjev. Kranjska deželna vlada zna biti silno energična in tudi brezobzirna, ako pri kaki okrajni cesti ni vse v redu, ali če kje kak mostič ni v dobrem stanju, za stanje pa, v katerem se nahajajo trije važni železniški mostovi na Kranjskem, se menda nič ne meni, dasi so ti mostovi taki, da se lahko vsak dan primeri velika katastrofa. V mislih imamo železniška mosta na barju, o katerih smo v našem našem listu že večkrat govorili, in pa most pri Litiji. Ti trije mostovi so najstarejši H. Wejveve konstrukcije, litijski most pa je menda najstarejši železniški most v celi Avstriji. Vsi trije mostovi so v tako slabem stanju, da morajo vlaki čez nje prav počasi voziti. Ljubljansko okr. glavarstvo je že l. 1894. opozorilo tedanje generalno ravnateljstvo južne železnice na slabo stanje mostov na barju. Po dolgem premišljevanji je generalno rav-

se ne oziramo pri tem na realno (socialno) snov, kar moramo pri takih črticah posebno odobravati. Še več takih!

Četrta slika biča pretirano ljubazen do živali, ki se najraje družijo z brezobzirnostjo do človeka. Sliki čisto nedostaje verjetnosti.

Peta slika nam črta žensko brez lastnega prepričanja, ki hvali in obsoja vse, kar hvalijo in obsojajo drugi, a si nasprotuje povsem v dejanju. Samo do mode ni ravnodušna, v vsem drugem pa je — sit venia verba! — prava goska. Kakor skoro ne verujem, da bi bila taka plitvost in nesamostalnost v izobraženih krogih (in tem pripada opisanka) res mogoča, istotako tudi ne pritrdim pisateljici, ki pravi: „radi jo imajo vsi — ker se vjema z mislimi in dejanji vsakoga“, kajti možno je le povsem obratno: zamčevali bodo tako gosko vsi, ki jo poznajo, uprav radi njene breznačelnosti. —

Gdč. Mária je spisala slovenskemu slovstvu že nekaj dobrih in lepih črtic ter nekaj zanimivih novel. Žal da doslej še nismo čitali od nje nobenega večjega dela važnejšega sujeta, za kar ji ne primanjkuje usposobljenja, ako slika po uzorcih v realnem življenji.

nateljstvo odredilo poizvedbe, a je-li se je kaj storilo, ni znano. Tekom lanskega leta je južna železnica pač vrtala pri barijskih mostih, da bi ju popravila, a trdnih tal ni našla ali jih pa ni hotela najti in vselej tega tudi poprave opustila. Umevno je, da se južna železnica brani, popraviti ta mosta, saj bi to veliko veljalo, lani pa se je branila še bolj, ker se je bala podržavljenja. Sicer pa tisto iskanje trdnih tal ni imelo nikakega pomena, ker vlada dotičnih del ni nadzorovala, dasi je vsak človek vedel, kako se južna železnica ustavlja vsaki investiciji. Iz strokovnjaških krogov, kateri so barijska mosta natančno opazovali, se poroča, da so konci mostov premaknjeni in da so se nagnili drug proti drugemu, a kadar vozijo vlaki čez mosta, se ta treseta dosti nad normalom. Nič boljše ni z litijskim mostom, kateri se pa že Bog ve kako dolgo ni strokovnjaško preiskal. Stanje teh mostov je tako, da bi morali poklicani faktorji brez odlašanja storiti vse, kar treba, da se onemogoči eventualna katastrofa, katere se je, kakor rečeno, vsak dan bati, a ker se ti faktorji ne ganejo, prosimo slovenske poslance, naj se potegnejo za stvar v drž. zboru.

— (Doklade za ljubljansko uradništvo.) Iz uradniških krogov se nam piše: Kakor je čuti, ima finančni minister že nekaj tednov v rokah tukajšnjega deželnega predsedništva priporočilo o 40-odstotni, v četrletnih obdobjih plačilni izredni dokladi ljubljanskemu uradništvu za l. 1897. Vselej tega se je v uradniških krogih sleherni dan pričakovalo, da vlada pride s predlogo o naknadnem kreditu za trošek, a do danes zama. Ker so pa ure državnemu zboru že štete in bi uradništvo do te doklade, katere že željno pričakuje, morebiti kakor lani še le v drugi polovici leta prišlo, ako se vlada ne požuri z dotično predlogo, bilo bi gotovo umestno, ako bi g. dr. Ferjančič, ki se je že ob jednaki priliki prav toplo zavzel za uradništvo, tudi zdaj takoj na pravem mestu zastavil svojo besedo, da bi se ta, za uradništvo ljubljansko pereča zadeva še pred sklepom državnega zbora rešila, za kar mu bodo gotovo vsi iz srca hvaležni.

— (Nadvojvoda Rainer.) zapovednik avstrijskega domobranstva, bivši predsednik takozvanega stalnega državnega sveta in prvi konstitucionalni ministerski predsednik, je slavil včeraj svojo sedemdesetletnico.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) V četrtek se bode drugič predstavljala burka s petjem „To je deklet“, v soboto, dne 16. t. m., pa se bode na mnogostransko zahtevanje pela opera „Norma“ in sicer ne preklicljivo zadnji krat v tej sezoni, kajti „Dram. društvo“ zaradi velikih stroškov ne more dlje obdržati izposojenih kostumov. V torek, dne 19. t. m., se bode drugič pela Parmova opera „Ksenija“, pred opero pa se bo igrala Ogrinčeva izvorna burka s petjem „Kje je meja“.

— (Usiljeni nemški pedagog.) o katerem se je svoj čas mnogo pisalo v slovenskih listih, je bil včeraj zaradi nedopustnega postopanja napram svojim učencam suspendiran. Upamo, da vse to, kar se govori po Ljubljani, ni istinito, ako pa je, zahtevamo pa v imenu splošno ogorčenega občinstva, v imeni prizadetih starišev in deklet, da se strogo in brezobzirno postopa in da se stvar ne potlači samo iz ozirov na politično mišljenje prizadetega moža.

— („Narodna čitalnica“) priredi v letošnjem predpustu nastopne plesne zabave in sicer: dne 17. januarja mali ples, dne 23. januarja mali ples, dne 1. februarja sijajni Vodnikov ples, dne 14. februarja mali ples in dne 28. februarja mali ples. Sijajni Vodnikov ples vršil se bode v veliki dvorani „Narodnega doma“; mali plesi pa se bodo vršili v mali dvorani „Narodnega doma“ in bodo s sledajimi vselej mnogostranski izraženi želji združena tudi plesne vaje za slovenske narodne plesne „Kolo“ in „Beseda“. Pristop k vsem tem zabavam imajo izključno člani. Pri vseh navedenih plesnih veselicah bo igral oddelek vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold kralj Belgijcev št. 27. Začetek vselej točno ob 8. uri zvečer.

— (Državni telefon v Ljubljani.) Kakor smo že včeraj javili, namerava vlada ustanoviti v Ljubljani državni telefon, če se zgledi zadostno števílo udeležencev. Poštno in brzojavno vodstvo razglašajo glede te stvari: S telefonsko napravo bi se po telefonskem ukazu z dne 7. okt. 1887 št. 28329 (drž. zak. 116 ex 1887) telefonično zvezale s c. kr. poštnim in brzojavnim uradom v Ljubljani 1 (telefonsko centralo) upravne pisarnice, tovarne poslovnicice vseh vrst, potem kolodvori, hoteli, gledališča,

i. t. d., slednjič posamezna stanovanja, ter bi se prepustile te naprave dotičnim udeležencem v porabo proti plačilu določenih pristojbin. Udeleženci smejo rabiti telefonske naprave za telefonične pogovore z drugimi udeleženci in z javnimi govorilnicami, dalje za telefonično predajo in oddajo brzojavk, kakor tudi za telefonično predajo in oddajo fonogramov. Nadalje se smejo posluževati telefonske naprave razen udeležencev, tudi njegovi gostje, uradniki in služabniki. Za nabavo, ohranitev telefonskih naprav v dobrem stanu in njihovo porabo, plačajo udeleženci nastopne pristojbine: a) prispevek k stroškom napeljav, potrebnih priredb in inštalacije (gradnino) za proge do 500 metrov 50 gld. in za vsakih daljnih 100 metrov 10 gld.; b) pristojbino za oskrbitev potrebnih aparatov (postajnice) za vsako postajo 30 gld. na leto; c) pristojbino za pretikanje, da se zamore govoriti z drugimi udeleženci (pretiknino) za vsako postajo 20 gld. na leto. Če so dve ali razne postaje istega udeleženca zapored uvrščene v skupno napeljavo, plača se postajnico za vsako, pretiknino pa samo za jedno postajo. d) Pristojbino za telefonično predajo in oddajo brzojavk in fonogramov (posredovalnico) in sicer za vsako brzojavko 5 kr., za vsak fonogram 5 kr. temeljne takse in 1/3 kr. besednine, števíši pol krajcarja za celega. Za telefonske postaje na kolodvorih, v hotelih, gledališčih i. t. d., koje naj bi smeli rabiti tudi potniki, gostje ali obiskovalci gledališč i. t. d. plačajo se pod b) in c) označene pristojbine v dvojnem znesku. Proti jednako izvišani pristojbini dovoliti se more tudi društvom, korporacijam ali posameznim družbam, da smejo prepustiti svoje postaje članom na razpolaganje. Pristojbina za porabo javnih govorilnic za telefonične pogovore znaša za pogovor trajajoč tri minute (govornina) 10 kr. Gradnino (sub lit. a) plačati je pred početkom gradnje. Postajnico in pretiknino (sub lit. b in c) plača se pa polletno naprej in sicer vselej v prvi polovici januarja in julija. Ta pristojbina se odmeri za prvo polletje pro rata od dneva, s kojim je bila naprava končana ter se plača ista tekom 14 dni potem, ko se je udeleženca obvestilo, da je naprava dogotovljena. Posrednino in besednino plača se po razmerju porabe telefonske naprave. Postajnica in pretiknina znižata se pri telefonskih napravah za državne oblasti in urade na polovico. Trgovsko ministerstvo pridržuje si jednako zadržanje pristojbin dovoliti tudi drugim javnim (deželnim ali občinskim) uradom in občinstvom podjetjem na njihovo prošnjo in za vsak slučaj posebej. Ako udeleženec namerava rabiti telefonsko napravo samo šest mesecev ali manj na leto, zahteva se samo polovico postajnice in pretiknina. Telefonske naprave rabiti se morejo le, dokler trajajo uradne ure. Promet na telefonski napravi odpovedati se more vsak čas od obeh strani, a le polletno in sicer od 1. januarja in 1. julija. Telefonske naprave so podaljšek državnega brzojavnega omrežja in kot take državna lastnina. Poštna in brzojavna uprava bode skrbela, da se bode telefonska tajnost kolikor mogoče vsestransko čuvala. Tudi bode poštna in brzojavna uprava skrbela, da bode telefonske naprave in k njim spadajoče oprave vedno v rabljivem stanju, in da se eventualno motenje prometa odstrani v kolikor mogoče kratkem času. Sušajna motenja prometa naznaniti je takoj telefonski centrali. Dokler traja motenje prometa, oddajajo se brzojavke po dotičnih brzojavnih predpisih. Ako se opusti promet iz državnih ali drugih javnih ozirov, predno poteče pet let po izvršitvi naprave, povrne se udeležencu deloma in sicer v določenih odstotkih po odbitku eventualno še dolžnih obrokov plačana gradnina. Udeleženci omenjene telefonske naprave prijavijo naj svoj pristop s pismeni, s 50 krajcarskim kolekom previdenimi ulogami najdalje do 31. januarja 1897 pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Ljubljani 1. V tej vlogi — obrazec dobi se brezplačno pri c. kr. poštnem uradu v Ljubljani 1 — morajo pristopniki izjaviti, da se v smislu § 28 v uvodu navedenega telefonskega ukaza podvržejo vsem določbam, ki so glede pravnega razmerja mej c. kr. poštno in brzojavno upravo in udeleženci vsakočasno veljavne. Podrobne določbe poprej navedenega ukaza z dne 7. oktobra 1897. leta tičeče se zgradnje telefonov ugledati se morejo pri c. kr. poštnem uradu v Ljubljani 1; ravno tam se dobe tudi posebni natisi teh določb po 10 kr.

— (Cimentiranje mer in tehtnic) Vselej sklepa mestnega magistrata ljubljanskega poslovala bode komisija za revizijo mer in tehtnic odslej redno po dva dni vsak mesec. Opozarjajo se torej trgovci, gostilničarji, branjevci in kramarji ter drugi obrtniki, ki rabijo v svojih obrtih kakoršne koli mere in tehtnice, naj jih dajo pravočasno cementirati, oziroma precimentirati, ker bi sicer zapadli zakonito določeni globi.

— (Katoliški dom.) Včeraj se je začelo podiranje na Tarjaškem trgu stoječega „Katoliškega doma“. Potres je bil to staro poslopje močno poškodoval, ali lastniki se niso odločili, da je pode-rejo, nego z neštevilnimi rekurzi stvar zavlačevali, zajedno pa zahtevali ogromno odškodnino za jeden del prostora, kateri potrebuje mestna občina za regulacijo. Z dneje dni so se jeli zidovi sesedati in pokati in šele to je napotilo lastnike, da so začeli podirati.

— (Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince) priredi v nedeljo dne 17. t. m. v prostorih gospoda J. Trauna na Glincah plesno veselico. Čisti dobiček je namenjen bolniškemu zakladu gasilnega društva. Ustopnina za gospode znaša 20 kr., dame imajo prost ustop. Začetek ob 5. uri popoldne.

— (Čitalnica v Ljutomeru) izvolila si je na običnem zboru dne 6. t. m. sledeči odbor: 1. Predsednik: g. Ivan Skuhala, dekan; 2. podpredsednik: G. Ivan Kukovec, tržan; 3. Tajnik: G. Fran Čeb, učitelj; 4. Blagajnik: G. Ivan Kryl, realni učitelj; 5. Knjižničar: G. Janko Karba, učitelj; 6. Odbornika: G. dr. Fran Rosina, olvetoik in g. dr. Anton Mibalič, okr. zdravnik. 7. Namestniki: Gg. Josip Ivančič, c. kr. kontrolor, Tomaž Žargaj, c. kr. knjigovodja in Fran Sršen, tržan.

— (Legar v Rogatcu) se epidemično razširja in sicer s lino hitro. Umrla je že mnogo oseb.

— (Gosp. prof. Josip Sturm na Dunaji) rojen Slovenec, odgojen Hrvat, kateri je svoj čas služboval na gimnaziji v Novem mestu, je bil včeraj v V. dunajskem okraju kot protisemitski kandidat izvoljen v dež. zbor dolenjeavstrijski.

— (Razpisane službe.) Na jednorazrednici v Godoviču mesto učitelja in voditelja z dohodki IV. plač. razreda. Prošnje do dne 20. januarja okr. šolskemu svetu v Logatcu. — Na dvo-razrednici v Čatežu ob Savi drugo učno mesto z letno plačo 450 gl. Prošnje do dne 20. januarja okr. šol. svetu v Krškem. — Na ljudski šoli v Št. Petru pri Zagorji, razširjeni na dva razreda, mesto nadučitelja z dohodki III. plač. razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 20. januarja okr. šol. svetu v Postojni. — Pri okr. sodišču v Lipnici (Leibnitz), oziroma pri kakem drugem okr. sodišču mesto kancelista v XI. čin. razreda. Prošnje do dne 24. januarja predsedstvu dež. sodišča v Grafcu.

* (Ženska, obsojena na smrt na vešalih.) Štefan Agric iz Šigovine v Slavoniji je bil pijanec in je s svojo 23letno ženo Anjo jako grdo ravnal. Ko je nekega večera v svoji razuzdanosti se lotil še svoje svakinje, zgrabila je žena njegova sekira in ga ubila. Sodišče v Požegi jo je radi tega obso-dilo na smrt na vešalih.

* (Cela rodbina se je zadržila.) Rokodelec Šmielek je stanoval v Budimpešti s svojo ženo in štirimi otroci v mali sobi, v kateri sta prenočevala še dva druga rokodelca. Vse te osebe so se v četrtek ponoči vled plinov, kateri so ubajali iz peči, zadržile.

* (Praktično človekoljubje.) Razne ameriške zavarovalnice so se zjediniše v namen, da zgrade v zdravih gozdnih krajih bolnice za tista zavaro-vance, kateri so bolni na plućih. Zavarovalnice so to storile ne morda iz človekoljubja nego iz špekulacije, ker mislijo, da podaljšajo zavarovancem na ta način življenje ter dobivajo vsled tega dlje časa premije.

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Jože Mesec v Stari Vrhah 10 kron od dobijene stave. — Iz nabiralnika pri Alešu 6 kron 40 vinarjev. — Gosp. Davorin Lesjak, učitelj v Rušah 6 kron iz nabiralnika pri g. Josipi Muleju. — Skupaj 22 kron 40 vin. — Živeli redoljubni durovalci in darovalke in njih nasledniki!

Brzojavke.

Dunaj 12. januarja. Poslanska zbornica je v današnji seji dognala razpravo o proračunu trgovskega ministerstva. Minister Glanz je naznanil, da se še letos reformirajo neerarične pošte. Dohodki poštarjev in ekspeditorjev se zboljšajo, dostavnina se odpravi, a tudi plače poštnih slug se povišajo. Ko blar je priporočal, naj se ustanovi telefonska naprava v Ljubljani in naj se pošta v Kranju podržavi.

Dunaj 12. januarja. Najvišjim komornikom na mesto umrlega grofa Trauttmannsdorfa je določen generalni pobočnik grof Paar, čigar naslednik postane princ Lobkovic, korni poveljnik v Budimpešti.

Praga 12. januarja. „Narodni Listy“ javljajo, da se že dlje časa vrše tajna pogajanja mej nemškimi konservativnimi državnimi poslanci, katerih namen je, združitev vseh nemških konservativnih frakcij v jednom klubu. Ta bi se seveda ustanovil šele v prihodnji zbornici.

Petrograd 12. januarja. Car je imenoval grofa Mura vjeva ministrom unanjih del.

London 12. januarja. „Daily Telegraph“ javlja, da hočejo evropske velesile prevzeti garancijo za novo turško posojilo v znesku 40 milijonov gld. Ako bi se Angleška ustavljala, prevzeli bi garancijo Rusija in Francija.

Prelkusili in priporočili

so sloviti vsučilišni profesorji in zdravniki
tinkuro za želodec lekarja Piccoli-ja v Ljubljani
(Dunajska cesta),

katera je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in
prebavljenje pospešujoče in telo odpirajoče sredstvo.
Stekleničica velja 10 kr. 2 (44-2)

Meteorologično poročilo.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
11.	9. zvečer	731.8	0.6	brezvetr.	dež	
12.	7. zjutraj	731.5	0.3	sl. svzh.	oblačno	11.3
"	2. popol.	731.4	1.7	sl. jzah.	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 0.8°, za 3.4° nad nor-
malom. — Po noči je šel sprva dež, potem sneg.

Dunajska borza

dne 12. januarja 1897.

Skupni državni dolg v notah	101 gld 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 15 "
Avstrijska zlata renta	123 " — "
Avstrijska krona renta 4%	100 " 90 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " — "
Ogerska krona renta 4%	99 " 65 "
Avstro-ogerske bančne delnice	956 " — "
Kreditne delnice	375 " 50 "
London vista	119 " 90 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 " 77 1/2 "
90 mark	11 " 74 "
90 frankov	9 " 52 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 35 "
C. kr. cekini	6 " 66 "

Globoko užaljenim srcem javljamo vsem so-
rodnikom in znancem žalostno vest, da je Vsemo-
gočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno soprogo,
oziroma mater, staro mater in taščo, gospo

Elizabeto Engler

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakra-
menti za umirajoče, v 76. letu njene dobe, včeraj
11. t. m. ob 3. uri popoldne v boljše življenje
poklicati.

Pogreb boče v sredo 13. t. m. ob 3. uri po-
poludne iz hiše žalosti, Poljanski nasip št. 39.
Nepozabna pokojnica se priporoča v blag
spomin in molitev.

Za tiho sožalje se prosil!

V Ljubljani, dne 12. januarja 1897.

Ferdinand Engler, soprog. — Frančiška
Cassermann rojena Engler, hči. — Primož
Cassermann, soprog. — Josipina Casser-
mann, vnukinja. (88)

Pretnega srca naznanjamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da
je naš predragi soprog in oče, gospod

Martin Gallé

bivši moker

danes ob 1. uri po noči, po dolgi, mučni bolezni,
previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 87. letu
svoje starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega rajnega boče v sredo,
dné 13. t. m., ob 1/4 na 5. uro popoldne, iz hiše
žalosti, Prečne ulice šte. 4, na pokopališče pri
sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v farni
cerkvi sv. Petra. (86)

V Ljubljani, dné 12. januarja 1897.

Marjeta, soproga; Josip, Fran, sinova; Ma-
rija, Rozalija Janda, roj. Gallé, hčeri.

Brez vsake posebne objave.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so s
srednjeevropskim časom. (15-8)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Praga čez Trbiž.

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Franzenfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzen-
feste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj.
— Ob 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na
jeseru, Inmost, Brogen, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejovice, Plzeň, Marijina varo, Heb, Francove vare, Karlove vare,
Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten.

Praga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 5 min. po
popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 30 min. svečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Praga iz Trbiža.

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten,
Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov,
Plzňa, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee,
Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzenfeste. — Ob 11. uri 25 min. popoldne
osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov,
Plzňa, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genova, Curih, Bro-
genca, Inmosta, Zella na jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Lince,
Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna,
Selthala, Beljaka, Celovec, Franzenfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min
svečer osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovec,
Pontabla.

Praga iz Novoga mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. po-
popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svečer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. ur
50 min. svečer, ob 10. uri 25 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru
ob nedeljah in prasnkih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri
20 min. svečer, ob 9. uri 55 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru
ob nedeljah in prasnkih.)

Svarilo.

Došla nam je vest, da akviziter **Hugo Böhm** sprejema za našo
zavarovalnico zavarovalna oglašila in predplačila zavarščine. Ker naša zava-
rovalnica ni v nobeni zvezi z omenjenim gospodom, zatorej svarimo javnim
potom ljudstvo, da ne izročja zavarovalnih ponudeb za naš zavod Hugo
Böhm u, kajti on nima nobene pravice za nas sprejemati denar ali zava-
rovanja.

Hugo Böhm bil je naš potovalec, a že pred jednim letom morali
smo ga iz službe odsloviti zaradi nerednostij.

Ljubljana, dné 12. januarja 1897.

C. kr. priv. zavarovalno društvo „Avstrijski Phönix“ na Dunaji
Generalni zastop v Ljubljani. (87)

Kemične barvarije ni treba!

Sleheri si lahko doma v 10 minutah obleko in perilo pobarva v vseh barvah.

Epochalna iznajdba! 500% prištedenja!

MAYPOLE SOAP

angleško barvilno milo
barva vsako barvo in otenjavo.

V 10 minutah lahko vsakdo z malo vrele vode in s tem angleškim barvilnim milom
barva in snaži obleke, bluze, preproge, robce, svilne in cvrnatke rokavice,
srajce, nogovce, ovratnike, svilno blago, trakove, čipke, atlas, baržun,
štrusova peresa, ljubane slamnike itd. — Niti na rokav, niti na posodah ne
preostaja sled tega barvilnega mila. — Je trpežno v perilu in ne zgubi barve
na soncu. — Naredi staro obleko novo in modno. — Je strupa prosto
in ne razjeda materiala. — Velja 40 kr. komad (érno 50 kr.), s katerim
se lahko barva cela toaleta. — Vsak komad barvilnega mila ima navod za porabo.

!!!Patentirano po vsem svetu!!! Ltd.,

The American and Foreign Maypole Soap Syndicate
London.

Maypole Soap agentura na Dunaju, Mariabilferstrasse 105.
Glavna zaloga v Ljubljani pri Antonu Krisper-ju.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Pridno dekle

katera je vajena opravil pri goveji živini in zna-
kositi, vzprejme takoj posestnik g Peter Lassnik
v Ljubljani. (65-2)

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst,
ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk.
— Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-
Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (3393-5)

Ustanovljena 1. 1874.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica)

iz angelja varuha lekarne in
tovarne farmacevtskih izdelkov

A. Thierry v Pregradi
pri Rogatcu-Slatini.

Po zdravstvenem oblastvu pre-
skušeno in ocenjeno.

Najstarejše, najreelnejše in naj-
cenejše ljudsko domače zdravilo,
tolažeče prsne in pljučne boli itd.
za notranjo in zunanjo uporabo.

Za varstvo občin-
stva proti vsem
ponarejanjem brez
vrednosti imam
odslej to oblast-
veno registrirano
varstveno znamko.

V znak pristnosti je vsaka stekleničica zaprta s
srebrnim tobolcem, v katerem je vtisnjena moja firma:
„Adolf Thierry, lekarne pri angelju va-
ruhu“. Vsak balzam, ki nima gori stoječe zeleno
tiskane varstvene znamke, naj se zavrne kot tim
manj vredno čim cenjeje ponarejenje. Pazi naj se
torej vedno na zeleno varstveno znamko
zgoraj stoječo! Ponarejalci in posnemovalci mo-
jega jedino pristnega balzama, kakor tudi prodajalci
brezvrednostnih ponarejenih, občinstvo slepeh dra-
zih balzamskih znamk, se bodo na podlagi zakona
za varstvo znamk strogo sodno preganjali in kazno-
vali. Kjer ni robene zaloge mojega balzama, naj
se naroča naravnost in adresuje: Angelja
varuha lekarne (Schutzengel-Apotheke)
A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu-Sla-
tini. Cena franco za vsako poštno postajo na Avstro-
Ogerskem je za 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K,
v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih ste-
klenic 4 K 60 vin. Manj nego 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic se ne pošilja. Razpošilja se samo proti po-
prejšnjemu nakazilu ali povzetju zneska. (57-2)

Pazi naj se vedno natanko na gornjo
zeleno varstveno znamko, katero mora
imeti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarne
v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.

VIZITNICE Narodna Tiskarna.

priporoča

P. n.

Usojam se s tem najljudneje naznanjati, da sem prevzel z
dnem 1. januarja 1897 od Steinfeldske pivovarne
bratov Reininghaus v najem vzeto starorenomirano

gostilno gosp. Maksa Brunner-ja v Novem mestu.

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne naj-
bolje postreči in zadovoljiti p. n. goste z izbornimi jedili in
izvrstnimi vini, posebno s pristnimi dolenskimi in
italijanskimi vrstami, kakor tudi z najboljšim Steinfeld-
skim marčnim pivom.

Z velespoštovanjem

Anton Jacar.

Zaloga piva iz pivovarne Reininghaus

je v isti hiši, kjer so se ledenične kleti izdatno povečale in
se uljudno vabijo gg. krčmarji za nabavo občeznanega izbornega

marčnega piva in ležaka v sodih

z zagotovilom, da bodo posebno skrbno postreženi.

(73-1)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.